

Kritik, der i saa rigeligt Maal kom frem ved første Behandling, til Jorden. Men den omkalfatrede forskelligt, navnlig paa Rigsdagens Lokaler og heller ikke saa lidt med Hensyn til det arkitektoniske Præg, som Hovedfaçaden har.

Saa kom der igen en ikke saa kort Hviletid, og saa kom endelig den sidste epokegørende Vending, nemlig at det ærede Medlem for Københavns 10de Valgekreds (Knudsen) til min og vistnok fleres udelte Forbavelse sluttede sig til Forslaget, skønt det ikke er mig muligt at se, at der med Hensyn til de Færdselslinier, der laa det ærede Medlem saa meget paa Sinde, er fremkommet noget nyt og afgørende. Ministeren har allerede ved Sagens første Behandling erklæret, at han selvfølgelig vil gøre Gennemkørslerne saa rummelige, brede og gode som muligt og gøre alt, hvad der efter den foreliggende Plan kunde gøres for at fremme Færdselsforholdene. Og andet foreligger ikke; der er intet som helst bestemt om, hvad der skal gøres i saa Henseende. Jeg kommer her til at tænke paa, at der her i Tinget ofte tvistes om, hvem der har Æren for de forskellige Lovgivningsresultater, og det Parti, det ærede Medlem tilhører, er ikke af de mindst fremmelige til at hævde sig Æren for alt, hvad vi vedtage, særlig af social Lovgivning. Enten de Herrer have været for eller imod det paa tidligere Stadier, vide vi, at naar noget endelig bliver færdigt, hvis det er noget, der slaar an, saa er det dem, der have Æren for dets Gennemførelse. Her have vi et Tilfælde, som for saa vidt er interessant, som vi ikke her kunne føre den sædvanlige Strid. Her er der ikke Spor af Tvivl og Usikkerhed mulig, Æren for Gennemførelsen af Thorvald Jørgensens Projekt er det ærede Medlems og hans Partis. Derom kan der og skal der i Fremtiden ikke rejses nogen som helst Tvivl.

Men nu foreligger altsaa — eller foreligger ikke, om man vil —, dette omarbejdede Projekt for os. Jeg maa ligesom den ærede foregaaende Taler udtrykke min største Forbavelse over, at man, da man har delagtiggjort os i disse smukke Façader og Planer, ikke tillige har forelagt os det, som dog havde nogen virkelig praktisk Betydning, nemlig Grundrids af Anordningen af Lokalerne, særlig Rigsdagens. Det har man imidlertid ikke gjort, og selv om det forelaa, havde det jo ikke nogen større Betydning, thi her foreligger, som det vil fremgaa tydeligt af Ændringsforslaget, egentlig slet intet, som kan have

nogen bindende Virkning med Hensyn til den endelige Anordning af Lokalerne. Det, vi vedtage her, hvis vi vedtage dette Forslag, hvad jeg desværre anser for højst sandsynligt, er kun en Skal. Den Del af Bygningen skal være Rigsdagens, den Del skal være Kongens, den Del skal være Højesterets. Det er en tom Skal, idet der ikke er fastslaaet noget som helst, man fremtidig vil kunne holde sig til med Hensyn til, hvad der skal fylde denne Skal, hvilken Anordning der skal være af Rumene indenfor. Det kan gøres om af Ministeren — fuldstændig egenmægtigt. Der staar ganske vist, at det kan ændres ved Forhandling med de nævnte Institutioner. Men hvad vil dette sige? Selv om der nedsættes et Udvalg her og i Landstinget, saa ere de maaske uenige, og den, der skal afgøre, hvorledes det skal ordnes, er ganske øjensynligt Ministeren, og naar Opførelsen strækker sig ud i en længere Aarrække, saa vide vi slet ikke, hvem det bliver. Lige saa lidt som vi vide noget om, hvorledes den indre Anordning vil blive, lige saa lidt vide vi noget om, hvordan den ydre Arkitektur vil blive. Den Arkitekt, der har udarbejdet Projektet, baade det oprindelige og det her foreliggende, er jo en smidig og bøjelig Mand. Det er vistnok en overordentlig dygtig Arkitekt, det vil jeg ikke sige noget til, men jeg vil ogsaa complimentere ham for hans overordentlige Smidighed. Han har fuldstændig forandret — vips med et Slag — hele den arkitektoniske Karakter af Slottets Hovedfaçade. Den er bleven fuldstændig anderledes ved den ny Gennemarbejdelse. Det var en ganske smuk og pompøs Slotsfaçade i den oprindelige Skikkelse. Nu er der ikke mere Slotsfaçade end bag paa min Haand. Det egentlig slotsmæssige er tabt, uden at der derfor er kommet en Rigsdagbygning i Stedet. Det er blevet en mærkelig Mellemtung mellem begge Dele. Men naar det saaledes viser sig, at Planen ogsaa, hvad det rent arkitektoniske angaar, kan vrænges og krænges som en Handske, ganske som Hovedet staar, saa maa vi ogsaa være belavede paa, at ogsaa den indre Ordning fremtidig kan blive forandret. Heller ikke der have vi noget som helst at holde os til. Altsaa saa vel i det indre som det ydre er det Gelé. Vi vide intet om, hvad vi vedtage, naar vi vedtage dette Forslag til Beslutning.

Man kunde sige, at det, der er forsmødt hidtil, maaske endnu kunde tilvejebringes; der kunde maaske være en Mu-